

NÄKÖVAMMAISTEN

airut

3

2023

**Heidi Torn
salaili
sokeuttaan**

**Saavutettavuus
työllistää**

**Ohjeita
etäkokouksiin**

**Mukana liite:
Tuetut lommat
2023**

NÄKÖVAMMAISTEN airut

KANSIKUVA

Keskikesän saunahetkeen kuuluu tuoreista koivunoksista koottu vihta. Se tuoksu ja vihdan aikaansaama kihelmöivä tunne iholla!

KUVA:
Kuvatoimisto Rodeo

 Näkövammaisten liitto

SISÄLTÖ

Pääkirjoitus **3**

Kiikarissa **4**

In memoriam: Ari Suutarla **7**

Sympaattinen henkilögalleria

Näkövammaistatterin käsissä **8**

Somepäivityksellä ulos kaapista **10**

Saavutettavuusala vetää näkövammaisia **14**

Seitsemän supervoimaa, osa 7.

Tuen vastaanottaminen **19**

Periskooppi: Sulavasti etäkokouksiin **22**

Terveudeksi! **24**

Vieraileva kolumnisti: Arja Törnroos **26**

Ilmoitukset **27**

Näkövammaisten liiton jäsenlehti

112. vuosikerta

6 numeroa vuodessa printtilehtenä, verkkolehtenä, äänilehtenä, pistekirjoituksella, Luetusjulkaisuna ja pdf:nä.

Kulttuuri-, mielipide- ja tiedelehtien liiton Kulttiry:n jäsen ja sitoutunut Journalistin ohjeisiin.

twitter.com/NKLry

facebook.com/NakovammaistenLiitto

instagram.com/nakovammaistenliitto

nakovammaistenliitto.fi

youtube.com/c/Nakovammaistenliittory

[Näkövammaistenliittory](https://nakovammaistenliitto.fi)

airutlehti.fi

nakovammaistenliitto.fi

ISSN 03582930

Paino: Waasa Graphics Oy

Ulkoasu: Marko Myllyaho

Päätoimittaja

Marika Mäkinen
p. 09 3960 4652,
0500 417 670
marika.makinen@nkl.fi

Taitto, ilmoitukset

Liisa Lähteenmäki
p. 09 3960 4651
050 396 4651
liisa.lahteenmaki@nkl.fi

airut@nkl.fi

Tilaukset, versio- ja osoitteenmuutokset

Niina Juntunen
p. 09 3960 4656
(ti-to klo 9-15)
lehtitilaukset@nkl.fi

Tuettu Veikkauksen tuotoilla.

Järjestöissä sitoudutaan ilmastotalkoisiin

Ah, kesä ja meri! Niin, vesillä liikkeessä ei ole voinut jäädä huomaamatta, että sinileväkasvut ovat lisääntyneet. Itämeren lisäksi sinilevää on yhä useammin myös järvissä ja joissa. Syynä on liiallinen ravinnekuorma, joka tulee maa- ja metsätaloudesta, jätevesistä ja liikenteestä. Ilmaston lämpeneminen ja yleistyvät helleaallot sopivat sinilevälle, sillä se viihtyy valossa ja lämmössä.

Likaisten luonnonvesien lisäksi rankkasateet, tulvat, äärimmäinen kuivuus ja kuumuus, myrskyt, luonnonkatastrofit ja metsäpalot piinaavat maapalloa. Ilmastonmuutoksen torjuntaan on viimeistään nyt osallistuttava kaikkien, myös sote-järjestöjen. Sellainen ajatus, että vammaisjärjestöjen ei tarvitse olla mukana on onneksi kuollut ja kuopattu.

Näkövammaisten liitossa on ollut jo toista vuotta ympäristö- ja ilmastotoimenpideohjelma. Osa liiton ympäristö- ja ilmastotyötä on keväällä 2023 päivitetty kestävän kehityksen toimenpidesitoumus eli Sitoumus2050. Sitoudumme kestävän kehityksen periaatteita edistäviin työtapoihin ja toimintaan: pyrimme vähentämään jättemäärää, ruokahävikkiä ja paperin- ja energiankulutusta, kannustamme hyötyliikuntaan ja suosimme kasvisruokaa.

Muistetaan tänä kesänä, että pienilläkin teoilla on väliä ja nautitaan samalla luonnon hyvää tekevästä voimasta. Ladataan akkuja syksyä varten.

Seuraava lehti ilmestyy syyskuun alussa. Luvassa on kaksi uutta sarjaa ja paljon mielenkiintoista luettavaa.

Nyt, hyvää juhannusta! 🍷

”Sellainen ajatus, että vammaisjärjestöjen ei tarvitse olla mukana on onneksi kuollut ja kuopattu.”

Ruoan verkko- kaupoissa on saavutettavuus- puutteita

Hanna Jurvelin ja **Juho Rimpiläinen** tutkivat opinnäytetyössään ruoan verkko-kauppojen ja sovellusten saavutettavuutta. Tutkittavana olivat K-ruoka, S-kauppa ja Oda.

Ruoan verkkokauppojen saavutettavuus näkövammaisille -nimisessä opinnäytteessä saavutettavuutta tutkittiin määritellyn ostopolun avulla, jota testattiin esimerkiksi ruudunlukuohjelmalla ja näppäimistöä käyttäen. Tutkimuksessa hyödynnettiin myös saavutettavuustyökaluja ja arvioinnissa huomioitiin ostopolun käyttäjäkokemusta.

Lopputulos oli, että jokaisessa palvelussa on saavutettavuuspuutteita, mutta eroavaisuudet eivät olleet suuria. Yksilöllinen käyttökokemus kuitenkin vaihteli palvelujen välillä, ja osassa palveluja esiintyi myös navigointiin liittyviä huomattavia ongelmia.

Yleisesti ottaen tutkituissa ruoan verkkokaupoissa oli kuitenkin huomioitu saavutettavuutta. Eroja löytyi nimenomaan siinä, kuinka sujuvaa ja vaivatonta verkkokauppojen käyttö oli.

Selainpohjaisista verkkokaupoista S-kaupat.fi sai enemmän pisteitä kuin K-ruoka.fi, mutta ero oli pieni. Sovelluksista taas Oda sai eniten pisteitä. Eniten kehitettävää saavutettavuuden kannalta

KUVA: STOKKETE / SHUTTERSTOCK

**Ruoan verkkokaupat eivät ole vielä
näkövammaisille sujuvia käyttää.**

”Eroja löytyi nimenomaan siinä, kuinka sujuvaa ja vaivatonta verkkokauppojen käyttö oli.”

oli K-ruoan selainpohjaisessa palvelussa.

Linkki tutkimukseen löytyy verkkosivuiltamme: nkl.fi/fi/tiedotteet. 📄

Esitteitä saameksi

Olemme julkaisseet tietoa näkövammautumisesta kolmella saamen kielellä: pohjoissaameksi, inarinsaameksi ja koltansaameksi. Materiaalit muistuttavat, ettei heikentyneen näön kanssa kannata jäädä yksin.

Näkövammaisille tarjottavat tuet ja palvelut parantavat ja ylläpitävät elämänlaatua silloinkin, kun silmäsairauteen ei ole varsinaista hoitokeinoa.

Saamenkieliset Kun silmälasit eivät riitä -esitteet kertovat miten toimia, kun näkö heikkenee näkövammatasolle. Esitteisiin on koottu tietoa keskeisistä palveluista ja tukitoimista. 🌸

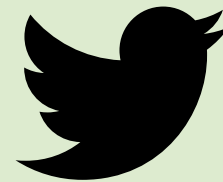
Kuvassa inarinsaamenkielinen versio esitteestä.

Kilometrikisa liikuttaa järjestöjä

Näkövammaisten liitto osallistuu tänäkin vuonna työyhteisöjen väliseen leikkimieliseen Kilometrikisaan. Liiton joukkueessa on mukana sekä näkövammaisia että näkeviä työntekijöitä.

Osallistumalla Kilometrikisaan liitossa halutaan kannustaa työyhteisön jäseniä mukaan hyötyliikuntaan ja huomioimaan ympäristönäkökulma myös liikkumisessa.

Tänä vuonna mukaan on haastettu myös yhteistyökumppanit Invalidiliitto, SAMS, Förbundet Finlands Svenska Synskadade ja Kynnys. 🌸

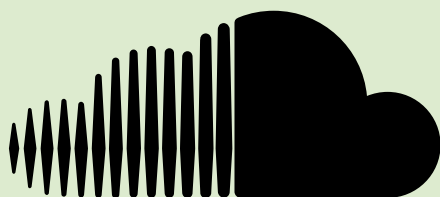

Syrjinnästä Twitterissä

Huomasitteko? Vammaisuuteen liittyvä syrjintä ja haasteet vammaisten henkilöiden oikeuksien toteutumisessa ovat yleisin syy, miksi yhdenvertaisuusvaltuutettuun otetaan yhteyttä. Etenkin koulumaailman teemat korostuvat yhteydenotoissa. #yhdenvertaisuus
Lue lisää: twitter.com/NKLry 🌸

90,6 %

rekisteröidyistä
näkövammaisista on
suomenkielisiä.

Mikä on nainen?

Minun näköinen elämä -podcast-sarjassa tällä kertaa keskustellaan uhkarohkeasta aiheesta, naisista.

Giuseppe Verdin Rigoletto-oopperassa on aaria, jossa sanotaan, että nainen on huikentelevainen kuin sulka tulessa. Onko se väärinkäsitys? Onko olemassa hysteerisiä naisia?

Kuuntele, mitä mieltä **Tuure** ja **Harri** ovat.

Podcastin voit kuunnella Spotifysta, Suplasta, Apple Podcast -palvelusta ja SoundCloudista. Tekstivastine löytyy osoitteesta www.nkl.fi/fi/tekstivastineet 🎧

KUVA: MARIKA MÄKINEN

Mauno Lehtinen (oik.), Sari Loijas ja Pentti Kivelä.

Huomionosoitukset näkövammaistyön veteraaneille

Näkövammaisten liiton kevätvaltuustossa muistettiin ansioituneita näkövammaistyötä tehneitä luottamus- ja toimihenkilöitä pöytästandaareilla. Sen saivat liiton entiset puheenjohtajat **Sari Loijas** ja **Pentti Kivelä** ja entiset toimitusjohtajat **Pentti Lappalainen** ja **Mauno Lehtinen**.

Juhlan aiheena oli myös liiton 95-vuotissyntymäpäivä, jonka merkeissä juotiin kakkukahvit. Tilaisuudessa esiintyi Ylioppilaskunnan laulajien kvartetti. 🎶

IN MEMORIAM

TEKSTI **Mikko Ojanen**

Ari Suutarla

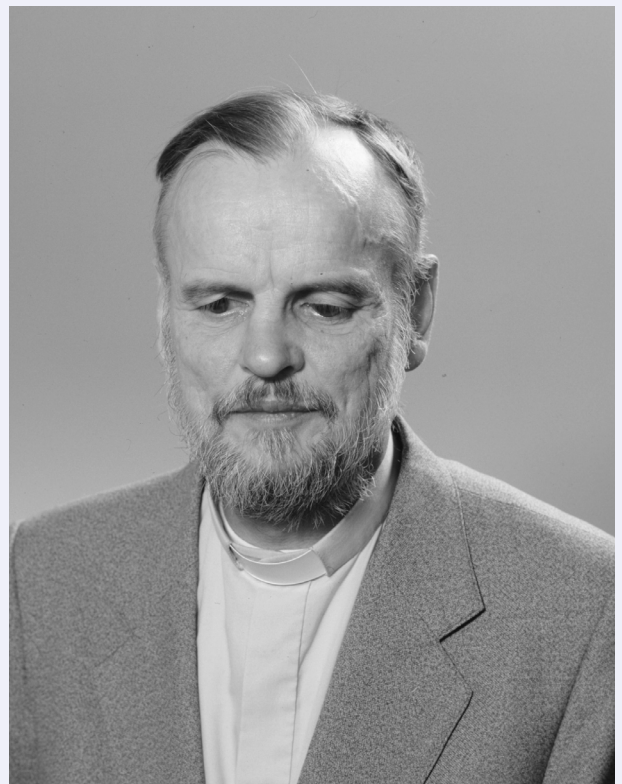
Tunnettu näkövammaisvaikuttaja, vammaisaktivisti, kehittyvien maiden vammaisten puolestapuhuja, pappi, **Ari Suutarla** menehtyi vaikeaan sairauteen 12. huhtikuuta. Ari oli kuollessaan 80-vuotias. Hän oli syntynyt Ilmajoella joulupäivänä vuonna 1942.

Lieneekö yhtään näkövammaista, joka ei ainakin tietäisi, kuka oli Ari Suutarla? Ari ansioitui lukuisissa erilaisissa luottamustehtävissä näkövammaisten järjestötoiminnassa. Suurimman osan vuotta hän oli matkoilla sekä kotimaassa että ulkomailla. Hän tahtoi kohdata mahdollisimman monta näkövammaista ihan henkilökohtaisesti.

Ari oli myös erittäin tunnettu vaikuttaja evankelisluterilaisessa kirkossa. Hänen pitämänsä luento näkövammaisen kohtaamisesta oli osa kurssia, joka jokaisen papiksi aikovan oli suoritettava. Millään muulla luennolla me teologian opiskelijat emme nauraneet yhtä paljon ja yhtä makeasti, kun Ari kertoi kokemistaan kommelluksista.

Diakonia-alan oppilaitoksissa hän myös luennoi ja se näkyi diakoniaviranhaltijoiden kyyvyssä kohdata näkövam-

KUVA: MARKKU HELLEVUO / EHTA OY

maisista ihmisiä.

Kun Arilta monesti kysyttiin, miten vammaisiin ihmisiin pitäisi suhtautua, kuului vastaus: ”Parhaiten suhtautuu, kun lakkaa suhtautumasta.”

”Vanha pappi” on päässyt lepoon, ikuinen valo häntä valaiskoon. ✝

Kirjoittaja on näkövammaisen rovasti.

Sympaattinen henkilögalleria Näkövammaistearin käsissä

TEKSTI **Marika Mäkinen** KUVAT **Juha Jahkola**

Apeli eli **Simo Puupponen** muistetaan erityisesti romaaneistaan Pikku Pietarin piha ja Siunattu hulluus. Monologiroomaani Meidän Herramme muurahaisia on Aapelia tyypillisimmillään: yhteiskunnallisesti tarkkanäköistä, mutta lämminhenkis-

tä ja inhimillistä pakinaa pikkukaupungin ihmisistä.

Meidän Herramme muurahaisissa puhuvat nimenomaan ihmiset. Aapelin alkuperäisestä runsaan 40 hahmon henkilögalleriasta esitykseen on valittu parisen

Virpi Paananen (vas.), Laura Salminen, Marja-Liisa Heinänen ja Marianne Tenhami.

Marianne Tenhami.

kymmentä. Kukin heistä kertoo persoonallisella tyylillään omaa tarinaansa, josta paljastuvat toiveet ja unelmat, pettymykset ja kivuliaat kokemukset. Esitys muistuttaa takavuosina Näkövammaisteatterin ohjelmistossa ollutta amerikkalaiskirjailija **Edgar Lee Mastersin** Spoon River -antologiaa.

Esityksen ohjannut ja sovittanut **Kari Kinnaslampi** kertoo Meidän Herramme muurahaisia olevan innostuneen teatteria opiskelevan ryhmän harjoitustyö. Demoesityksessä oli keskeisenä tavoitteena tutkia vuorovaikutusta yleisön kanssa. Ainakin ensi-illassa se tuntui yleisön hörähtelyistä päätellen pelaavan. Kunhan kokemusta kertyy, tämä ryhmä voi notkistua koko illan näytelmän tekemiseen.

Työryhmässä oli tällä kertaa uusia näyttelijätuttavuuksia. Pitkän linjan näkövam-

maisteatterilaisista oli mukana ainoastaan **Marianne Tenhami**, joka tekikin yhden mehevimmistä suorituksistaan. Muista roolitöistä nousivat erityisesti esiin **Laura Salmisen** 10-vuotiaan Jaanan riemukas monologi, **Virpi Paanasen** Etelätalon isäntä ja **Petteri Kaukorannan** unelmiensa perässä juokseva valokuvaaja Hurme.

Olen nähnyt kaikki Näkövammaisteatterin esitykset noin kahdenkymmenen vuoden ajalta eikä Meidän Herramme muurahaisia ollut niiden joukossa lainkaan hullumpi. Katusoittaja **Vesa Kari** toi esitykseen leppoisan lisämausteen ja kiitos myös puvustaja **Merita Kanervarinteelle** osuvista valinnoista!

Apelin sanoin: ”He ovat tavallisia ihmisiä, niin hyviä kuin pahoja, enimmäkseen kuitenkin siedettäviä. Kaikkia heitä ei voi ymmärtää, mutta rakastaa kyllä.” 🌸

Somepäivityksellä ulos kaapista

- Millä tavoin kertoisin näkövammastani? Vai olisiko parempi jättää kertomatta?
- Avoimuuden seurauksena voi tapahtua paljon hyvää.

TEKSTI **Virpi Jylhä** KUVAT **Marika Mäkinen**

H Heidi Torn kätki sokeutensa kunnes väsyi salailuun. Sitten hän julkaisi somepäivityksen ja koki yllätyksen.

Mikkelistä syntyisin oleva Heidi Torn, 31, on syntymästään saakka ollut lähes sokea. Hän näkee vain vähän hahmoja ja valoa.

Heidi Torn kävi peruskoulua pienessä koulussa. Kaikki tunsivat toisensa, mutta silti Heidi koki ulkopuolisuutta, mihin hän arvelee näkövammaisuudella olevan osansa. Meikkaaminen ja muoti eivät näkövammaista nuorta tyttöä kiinnostaneet samalla tavalla kuin näkeviä luokkatovereita. Heidän parhaat ystävät löytyivätkin näkövammaisten nuorten leireiltä.

Heidi kirjoitti Mikkelissä ylioppilaaksi ja aloitti lukion jälkeen sosiaalialan opinnot. Ala ei tuntunut omalta, joten Heidi vaihtoi liiketalouteen suuntautumismvaihtoehtonaan esimiestyö ja työyhteisön kehittä-

minen. Heidiä kiinnosti erityisesti rekrytointi. Henkilökohtaisia avustajia hakiessa Heidistä oli ihanaa arvioida saapuneita työhakemuksia. Hän olisi halunnut opiskella enemmän aiheesta, mutta ammattikorkeassa oli tarjolla rekrytinnista vain yksi kurssi.

– Tein opinnäytetyöni aiheesta ja sitä kautta pääsin syventämään tietojani, Heidi kertoo.

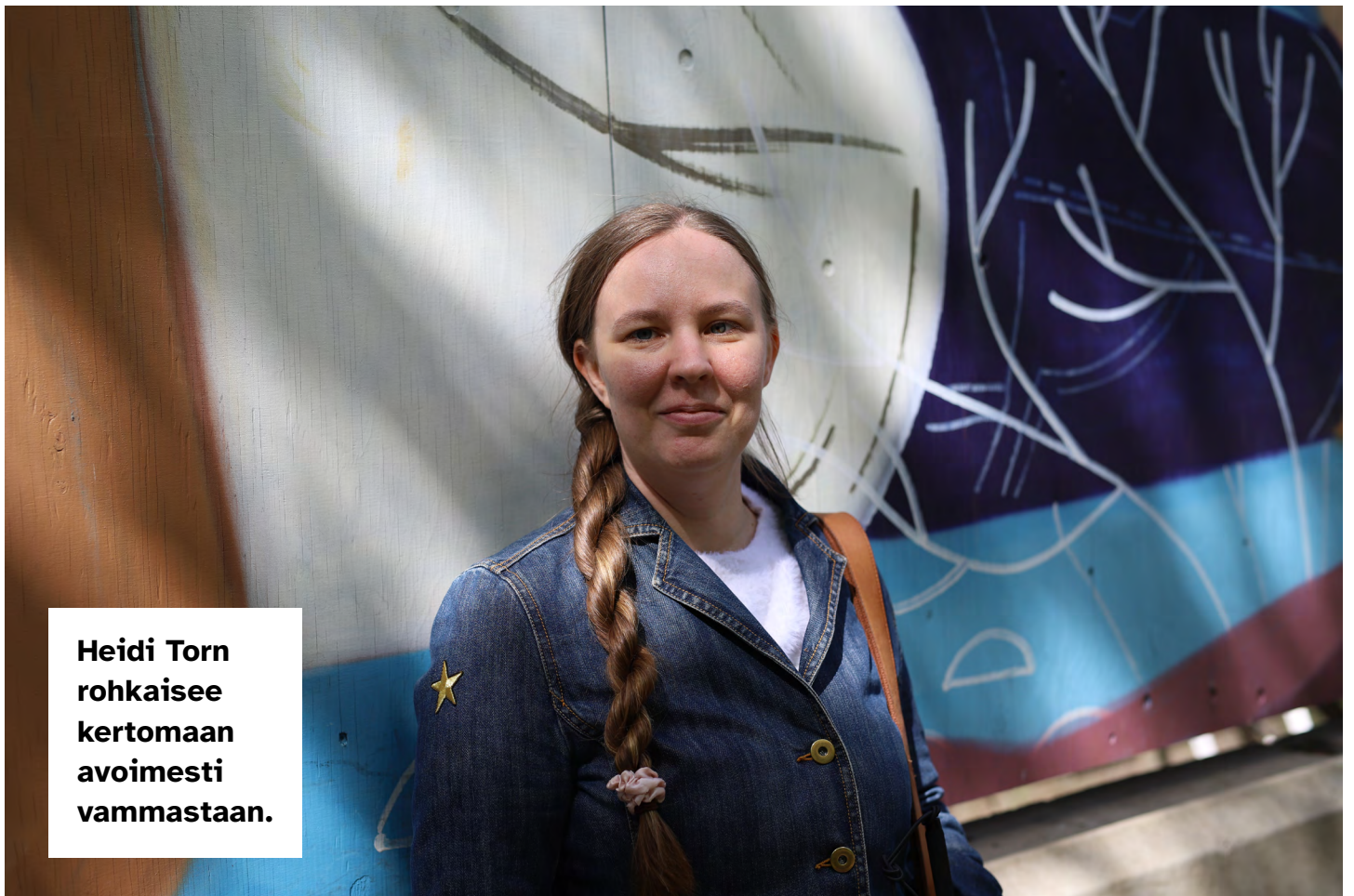
Kylmää kyytiä työhaastatteluissa

Opintojen keskellä Heidi muutti Helsinkiin. Valmistuttuaan Heidi alkoi etsiä töitä HR-alalta. Useimmiten hän kertoi sokeudesta vasta, jos hän sai kutsun työhaastatteluun.

JATKUU →

Heidi Torn väsyi sokeutensa salailuun.

**Heidi Torn
rohkaisee
kertomaan
avoimesti
vammastaan.**

Heidi kohtasi sokeutensa vuoksi ennakkoluuloja ja sai osakseen asiatonta kohtelua. Jotkut eivät halunneet edes haastatella Heidiä kuultuaan näkövammasta. Oli myös tilanteita, ettei häntä suostuttu opastamaan. Kerran Heidi istahti haastattelijan tuolille, kun ei saanut apua vierasssa huoneessa liikkumiseen.

– Alkoi olla melkoisen voimaton olo. Mietin, mitä enää voin edes tehdä. Vaikka olisin kuinka opiskellut lisää, se ei olisi poistanut näkövammaani, joka tuntui muodostuvan esteeksi jopa työhaastatteluille.

Viimein kuitenkin onnisti ja hän työllistyi rekrytointikonsultiksi.

– Olin töissä kahdessa yrityksessä rekrytoimassa, Heidi kertoo.

– Molemmissa työyhteisöissä oli hyvä

”Vaikka olisin kuinka opiskellut lisää, se ei olisi poistanut näkövammaani, joka tuntui muodostuvan esteeksi jopa työhaastatteluille.”

henki. Sokeuteeni suhtauduttiin ennakkoluulottomasti. Työkaverit ottivat mukaan, jos he lähtivät vaikka lounaalle. Jos joskus tarvitsin näköapua, sain sitä. Olin työyhteisön jäsen siinä missä muutkin.

Palkansaajasta yrittäjäksi

Koronakriisi alkoi keväällä 2020 ja vei Heidiltä työt. Hän ei halunnut jäädä peukaloita pyörittämään, vaan päätti ryhtyä yrittäjäksi ja työllistää itse itsensä. Niin Heidistä tuli freelancer-rekrytoija eli hän auttaa nyt muita löytämään työpaikan ja sopivan uran. Mutta jälleen oli käsillä ongelma, miten ja milloin kertoa näkövammasta.

Heidi Tornin palveluiden pääkohde on uusia työntekijöitä etsivät yritykset. Hän työskentelee jonkin verran myös henkilöasiakkaiden parissa sekä toisinaan myy osaamistaan muille rekrytointiyrityksille.

– Henkilöasiakkaiden kanssa voin esimerkiksi pohtia sopivaa uravalintaa, kommentoida työhakemusta tai vaikkapa valmentaa hakijaa työhaastattelua varten.

Ei enää salailua

Huonojen kokemusten vuoksi Heidi jälleen salasi näkövammaisuutensa mahdollisimman pitkään. Lopulta hän väsyi peittelyyn. Viime vuonna hän kirjoitti somekanaviin tekstin, jossa kertoi sokeudestaan. Teksti jäisi nettiin luettavaksi hänestä tietoa etsiville.

Sydän pamppaillen Heidi julkaisi kirjoituksensa.

– Ihmettelin, kun kännykästä alkoi kuulua jatkuvaa piipitystä, Heidi muistelee.

Piipitykset olivat ilmoituksia, jotka kertoivat Heidin tekstiin tulevista kommentteista.

teista.

– Huomio yllätti. Sain yli 10 000 tykkäystä. Kommentteja tuli satoja. Ihmiset tsemppasivat ja kertoivat omista kokemuksistaan.

Yksi LinkedInin kautta löytyneistä kohtalotovereista oli kuulovammaisen **Toni Hinkka**. Heidi ja Toni keksivät, että he voisivat yhdessä lähteä kertomaan yrityksille vammaisten huomioimisesta työntekijöinä ja asiakkaina.

Heidi haluaa rohkaista muitakin kertomaan avoimesti vammastaan. Tekstin julkaisemisen jälkeen Heidille on tapahtunut paljon hyviä asioita.

Kirjailija ja muusikko

Heidi on nuoresta pitäen haaveillut kirjailijan urasta. Heid in esikoiskirja on ilmestymässä kesän aikana.

Laulaminen ja musiikin tekeminen ovat myös Heidille tärkeitä harrastuksia. Hän säveltää ja sanoittaa. Heidi on lähettänyt demoja levy-yhtiöihin, mutta toistaiseksi ei ole kuulunut mitään. Heidi on tehnyt ammattilaisen kanssa demoista uusia versioita ja hän on julkaissut kolme kappaletta omakustanteena.

Tulevaisuudelta Heidi toivoo, että voi tavoitella useita unelmia yhtä aikaa. Hän ei halua lukittautua vain yhteen ammattiin. Heid in elämän tapahtumia kuunnellessa voi vain ajatella, että kohtalotar on kyllä kallistanut korvaansa ahkeralle naiselle. 🐾

Saavutettavuusala vetää näkövammaisia

- Saavutettavuusalan työtehtävät lisääntyivät voimakkaasti, kun digipalvelulaki tuli vuonna 2019 voimaan.
- Alalla asiantuntijuuden lisänä näkövammaisuus ja avustavan teknologian omakohtainen käyttökokemus katsotaan kerran-kin eduksi.

TEKSTI **Virpi Jylhä**

KUVAT **Henriikka Toivola, Aatu Komsu ja Anna Byman**

Tämä on myös oma kokemukseni. Olen saanut tehdä monipuolisesti töitä ensin Näkövammaisten liitossa edunvalvontatehtävissä ja viime vuosina sekä yrittäjänä että osana Corellia Helsingin saavutettavuustiimiä. Useita näkövammaisia kollegoita työskentelee monipuolisesti saavutettavuuden parissa järjestöissä, yrityksissä ja julkisella sektorilla eri puolilla Suomea

Testaamista tiiminä

Heikkonäköinen **Krister Linnas**, 30, tarkastelee tietokoneen näytöllä näkyvää verkkosivua. Hän tekee muistiinpanoja ja kysyy täysin ruudunlukuohjelman varassa toimivalta työpariltaan **Niko Kuneliukselta**, 26, mitä apuvälinetestaus paljasti.

– Työllistyminen huoletti kovasti, Linnas kertoo.

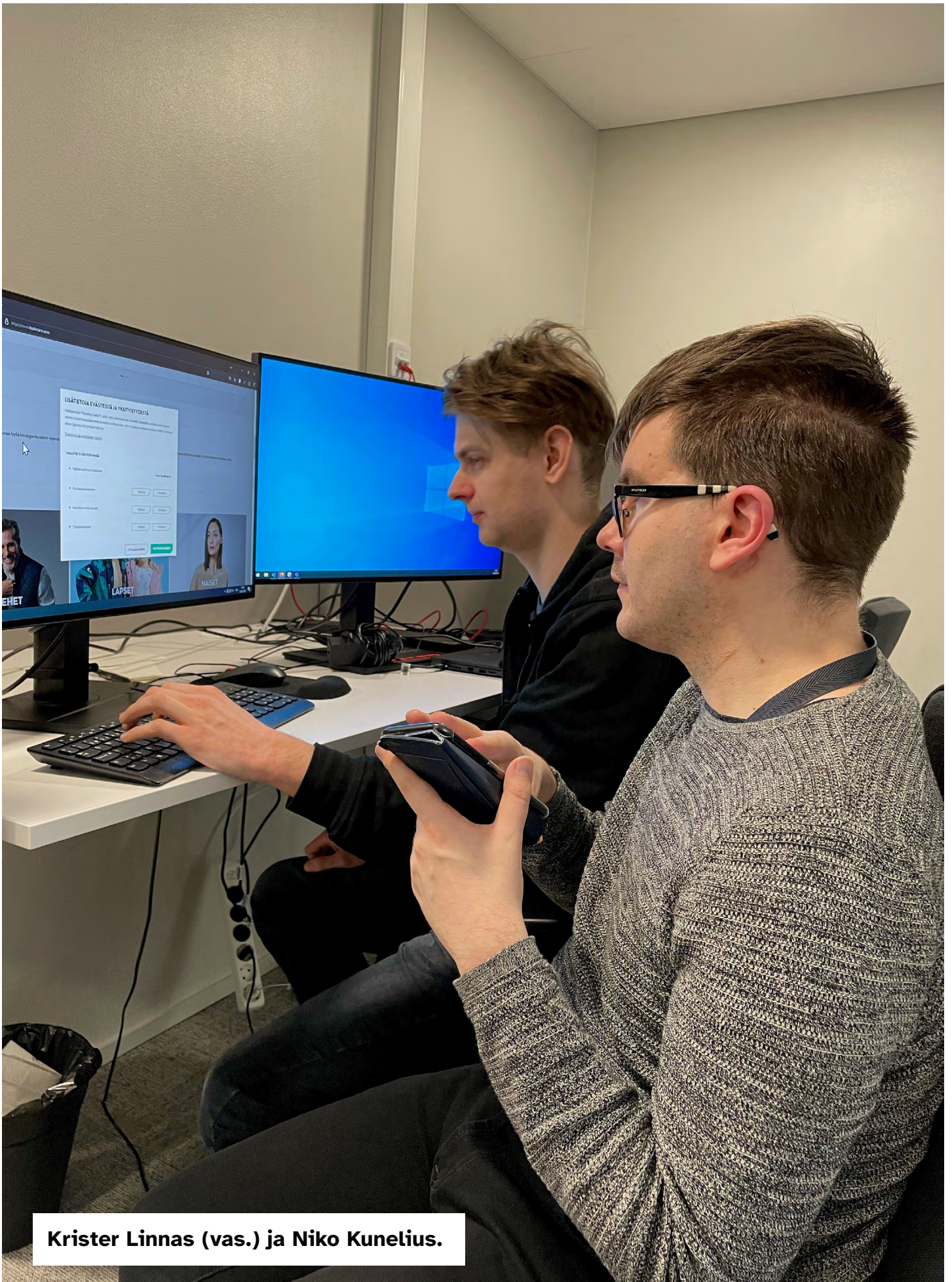
– Näkövammaisuus vaikeutti työn saantia. Ilmoittauduin lopulta vapaaehtoiseksi yliopiston erääseen hankkeeseen. Sitä kautta sain harjoittelupaikan. Joulukuussa 2020 työllistyin Siteimprovelle saavutettavuusasiantuntijaksi ensin osa-aikaisena ja sitten kokopäiväisesti.

Kuneliuksen työt saavutettavuuden parissa alkoivat puolisen vuotta aiemmin.

– Valmistuin keväällä 2020 LAB-ammattikorkeakoulusta tradenomiksi ja perehdyin saavutettavuuteen Annanpuralla, Helsingin kaupungilla ja Siteimprovella.

Maaliskuun alussa Linnas ja Kunelius aloittivat uusien haasteiden parissa Q-Factory:llä, missä on käynnistynyt uutta

JATKUU →

Krister Linnas (vas.) ja Niko Kunelius.

toimintaa saavutettavuuden parissa. Siellä heidän esihenkilönään toimii kehitysjohtaja **Ari-Pekka Saarela**, myöskin näkövammainen ja pitkän linjan saavutettavuusammattilainen.

– Aiemmin työ oli useimmiten valmiiden sivujen testaamista. Tässä työssä pääsemme vaikuttamaan saavutettavuusratkaisuihin jo niiden kehitysvaiheessa, Niko Kunelius kertoo.

Tulevaisuudessa kumpikin haluaa edetä uralla ja perehtyä lisää saavutettavuuden eri puoliin.

– Olisi hienoa päästä enemmän konsultoinnin ja kouluttamisen pariin, Kunelius sanoo.

– Ehkä palaan vielä koulun penkille opiskelemaan tietotekniikkaa syvällisemmin, uumoilee Krister Linnas.

Työelämän ja opintojen saavutettavuutta

Ville Lamminen, 50, on Näkövammaisten liiton työelämäpalveluissa digitalisaatioasiantuntijana. Saavutettavuuspaloja-blogi ja YouTube-kanava Digivinkkejä ruudunlukuohjelmien käyttäjille ovat Lammisen käsialaa.

Lamminen valmistui Arlainstituutista atk-merkonomiksi vuonna 2001. Valmistuttuaan hän työskenteli Näkövammaisten liitossa neuvonta- ja myyntitehtävissä. Saavutettavuudesta tuli Lammisen ammatti, kun vuonna 2018 Näkövammaisten liiton työelämäpalvelut haki digitalisaatioasiantuntijaa ja hän tuli valituksi.

– Toimenkuvani on vaikuttamista ja ratkaisujen etsimistä. Työpöydälle tulee lausuttavaksi lakiluonnoksia ja muita viranomaispäätöksiä. Annan palautetta digipalveluista, neuvottelen opiskelu- tai työpaikoilla saavutettavuusratkaisuista ja yritän selvittää välillä yksittäisen henkilön kohtaamia digihaasteita erilaisissa työ- tai opiskelujärjestelmissä, Lamminen kertoo.

– Olen enemmän ”neuvotteleva virkamies” kuin koodin tuntija.

– Ruudunlukuohjelman käyttäjänä minulla on omakohtaista kokemusta saavutetta-

Ville Lamminen.

Kimmo Säaskilahti.

vuushaasteista. Olen hyvä etsimään kompromisseja ja siitä on tässä työssä apua. On palkitsevaa, kun pystyy auttamaan ja löytämään ratkaisuja.

Digipalvelulain valvontaa

Kimmo Säaskilahti, 56, on pitkän linjan saavutettavuusammattilainen. Työuralle on mahtunut monenlaisia tehtäviä. Säaskilahti työskentelee ruudunlukuohjelman varassa.

– Opiskelin englannin kielen kääntäjäksi ja tein freelancerina töitä 10 vuotta. Käänsin taide- ja ICT-alan materiaaleja.

Säaskilahti valmistui vuonna 2004 media-alan assistentiksi Tampereen yliopiston täydennyskoulutuskeskuksesta ja perehtyi ensimmäisen kerran Arlainsituutissa järjestetyllä lyhyellä kurssilla saavutettavuuden testaamiseen.

– Aloitin sivustojen arviointityöt Tamrinki Osuuskunnassa, missä toimin viisi vuotta. 2013 aloitin Annanpurassa saavutettavuus-

asiantuntijana. Työ oli testaustoiminnan lisäksi kouluttamista ja konsultointia.

Vuonna 2020 Säaskilahti lähti uusien haasteiden pariin Siteimprove-yritykseen.

– Työ oli samankaltaista kuin Annanpuralla. Toimin lisäksi testaustiimin vetäjänä.

Syksyllä 2022 AVI ilmoitti hakevansa saavutettavuusvalvontayksikköön ylitarkastajaa. Säaskilahti sai paikan.

– Aloitin vuoden alussa. Paljon on ollut mielenkiintoista opittavaa. Yksikköme tehtäviä ovat erilaiset digipalvelulakiin liittyvät neuvonta- ja valvontatoimet. Toimienkuvaani kuuluu muun muassa testausta. Kohteina ovat saavutettavuusdirektiivin mukaiset niin sanottuun kattavaan tarkastukseen valikoituneet digipalvelut.

– Edelliset työni liittyivät saavutettavuuden liiketalouden näkökulmasta. Nykyinen työ on hieman erilaista. On mielenkiintoista nähdä saavutettavuutta eri kantilta.

JATKUU →

Mennään osaaminen edellä

Usein kysytään, mitkä ovat näkövammaisammattaja, kertoo Näkövammaisten liiton työelämäpalveluiden päällikkö **Taru Tammi**.

- Ei sellaisia ole. On paljon ammattia, joissa vammainen ja näkövammainen henkilö toimii ammattilaisena. Totta kai joitakin rajoituksia on, jos näkökyky ei ole normaali. Mukautuksilla ja apuvälineiden avulla pystytään tekemään paljon, että moni ala on mahdollinen. Ei meistä kenestäkään ole kaikkiin ammatteihin.

Ammattien kirjossa näkyy asiantuntijatehtävien lisääntyminen. Moni on työllistynyt omaan yritykseensä. Näkövammaisia toimii yrittäjinä noin 60 eri ammatissa.

Näkövammaisten työllistymisaste on pitkään pysynyt samana. Väestöstä työllisiä on 72 prosenttia ja näkövammaisista noin 41 prosenttia.

- Vaikuttamistyötä on tehtävä vielä paljon. Liian moni törmää edelleen ennakkoluuloihin, jotka estävät opiskelemista tai työskentelemistä, Taru Tammi sanoo.

Kertoako siis näkövammasta työtä hakiessa vai ei?

- Neuvomme on, että näkövammasta kannattaa kertoa vasta, jos tulee kutsu haastatteluun.

Työhakemuksessa kerrotaan, miksi olisi paras kyseiseen tehtävään. Työhaastattelussa näkövammasta on hyvä kertoa. Sillä tavoin asiasta ei tule tabu ja haastattelijakin uskaltaa kysyä asioita, jotka muuten voisivat jäädä työllistymisen esteeksi. Kannattaa myös kertoa apuvälineistä ja siitä, mitä niillä pystyy tekemään. Moni

ei ole törmännyt aiheeseen aiemmin. On hyvä myös kertoa, millä tavoin on toiminut mahdollisissa aiemmissa työtehtävissä.

Tammi toivoo, että ihmiset löytäisivät paremmin Näkövammaisten liiton työelämäpalveluihin.

- Työelämäpalveluista tiedetään yhä liian vähän. Emme tavoita kaikkia, joita voisimme neuvoa. Palvelemme monissa eri elämäntilanteissa: mm. ammatinvalinnassa, opiskelun aikana sekä työnhaun ja työllistymisen eri vaiheissa. Meiltä saa myös yrittäjyysneuvontaa. Teemme yhteistyötä TE-palveluiden, kuntoutustahojen ja oppilaitosten kanssa. Olemme mukana koordinoimassa asiakkaan tarvitsemia palveluita ja neuvottelemassa mukautuksista työpaikoilla. Näkövammaisten lisäksi palvelemme näköongelmaisia. Kaikki palvelumme ovat maksuttomia.

Julkisissa työllisyyspalveluissa on meneillään iso muutos, TE-palvelut siirtyvät kuntiin ja hyvinvointialueiden sote-keskuksiin luodaan työttömien työkyvyn tuen toimintoja.

- Yritämme varmistaa, että näkövammaiset työnhakijat saisivat yksilöllistä tukea tilanteessaan. Olisi tärkeää, että näkövammaiset osallistuisivat itse kokemusasiantuntijoina palveluiden kehittämiseen omalla alueellaan. Jos tällainen toiminta kiinnostaa, voimme auttaa kontaktien syntymisessä ja verkostojen löytymisessä. 🌱

Lisätietoa osoitteesta

www.nkl.fi/fi/tyoelamapalvelut

Osa 7. Tuen vastaanottaminen

- Monelle avun pyytäminen ja tuen vastaanottaminen tuntuu vaikealta, jopa hävettävältä, ikään kuin siitä tulisi jotenkin heikommaksi ja huonommaksi.
- Miten tuen vastaanottaminen voi siis olla juhlimisen arvoisen supervoima?

TEKSTI **Riikka Hänninen**
KUVAT **Riitta Lahtinen ja Los Angeles Times photographic archive, UCLA Library, Wikimedia Commons**

Seitsemän supervoimaa podcast-sarjan seitsemännen osan kuvitteellisessa tarinassa onnettomuudessa sokeutunut Ellen haluaisi lähteä kansainvälisille eläin-koulutusmessuille fiilistelemään. Mutta

Helen Keller.

ketä hän voisi pyytää oppaakseen? Hänen päänsisäiset nakertajansa vakuuttelevat, kuinka hän olisi pelkkä riippakivi ja vaivaksi kaikille ja kuinka ihmiset auttaisivat häntä korkeintaan säälistä. Nakertajien äänet vaientaa **Helen Keller**.

Helen Keller: Nainen, jolle elävän ihmisen sormet toivat valonsäteitä pimeään

Helen Keller on monelle tuttu. Hän syntyi Alabamassa vuonna 1880 ja sokeutui ja kuuroutui hyvin pienenä. Lämpimurto hänen elämässään tapahtui, kun hän sai kuusi-vuotiaana opettajakseen **Anne Sullivanin**. Sullivan sai hänet ymmärtämään sanojen ja asioiden vastaavuuden. Kokemus oli Kellerille kuin valonsäteet pimeässä.

– Pystyn tekemään työtä itseni ja muiden hyväksi, koska opettajani murtau-

tui läpi siitä pimeästä, hiljaisesta vankeudesta, joka satoi minua, Keller sanoo kuuluisassa puheessaan Lions-klubille vuonna 1925.

Keller teki elämäntyönsä sokeiden ja kuurosokeiden olojen parantamiseksi, puhui vaikuttajille ympäri maailmaa ja kirjoitti kirjoja. Hänen yhteistyönsä Anne Sullivanin kanssa kesti vuosikymmeniä. Hänen koko elämänsä perustui hänen auliudelleen ottaa vastaan monenlaista tukea. Vain siten hän voi itse jakaa tukea eteenpäin.

Russ Palmer ja Riitta Lahtinen: Tuen jakamisen suurlähettiläät

Russ Palmer on musiikkiterapeutti, moniaistisen musiikin tuntemisen ja keholla viestimisen asiantuntija. Kun kuurosokea Russ tapasi vaimonsa **Riitta Lahtisen** yli 30 vuotta sitten, syntyi tuen jakamisen symbioosi, josta on tullut molempien elämäntehtävä.

Kuurosokeita opettanut Riitta alkoi Russin esimerkin innoittamana tutkia kosketusviestejä eli haptiiseja. Paria kuunnellessa ei enää tiedä, kumpi tukee kumpaa. Russin halu kokea maailmaa kuurosokeudesta huolimatta inspiroi Riittaa uusiin suuntiin kosketusviestien tutkimisessa. Yhteiset haasteet kuten puolentoista kuukauden jumittaminen brasilialaisessa sairaalassa kehitti sairaalahaptiisit huippuunsa ja nyt niitä opetetaan kansainvälisesti.

– On tärkeää olla avoin ja pyytää rohkeasti apua. Siihen voi joutua joskus tönimään itseään, mutta sitä kautta voim-

me olla tasavertaisia, löytää uusia ystäviä ja estää itseämme sulkeutumasta pois maailmasta, Russ sanoo.

Entä jos seuraavan kerran apua tarvittessasi kysyisit itseltäsi, mitä hyvää tästä voisi seurata? 🍀

KUUNTELE

Kuuntele Seitsemän supervoimaa -podcast-sarjan osa 7, tuen vastaanottaminen:

[soundcloud.com/
nakovammaistenliitto/
seitsemän-supervoimaa-
tuen-vastaanottaminen](https://soundcloud.com/nakovammaistenliitto/seitseman-supervoimaa-tuen-vastaanottaminen)

FAKTA

Lue lisää Russin ja Riitan työstä:

www.russpalmer.com

Lue Helen Kelleristä:

Kirja: Helen Keller: Elämäni tarina
Kirja on saatavilla Celia-kirjastossa.

Mielen työkaluja

Hyviä näkökulmia ja mielen työkaluja löydät kirjasta Rohkeus – Tietoisuuden työkalut valon ja varjon leikkiin (Jutta Saanila ja Liisa Lahtinen).

Kirja on saatavilla Luetus-palvelussa sekä piste-, ääni- ja e-kirjana Celia-kirjaston valikoimissa. Pdf-muodossa kirjaa voi lukea osoitteessa www.nkl.fi/fi/rohkeus-kirja. Painetun kirjan voi myös tilata itselleen osoitteesta aineistotilaukset@nkl.fi.

Riitta Lahtinen ilmaisee lasin täyttymisen kosketuksella Russ Palmerin olkavarteen.

Sulavasti etäkokouksiin

- Etätapaamiset ja webinaarit ovat vakiintuneet järjestöjen toimintaan – myös Näkövammaisten liitossa.
- Periskoopin toimitus listasi parhaat vinkit etätapahtumien järjestäjille ja osallistumistaan vielä harkitseville.

TEKSTI **Aatu Koms** KUVA **ST.art / Shutterstock**

Järjestäjä, huomioi nämä

1 Vaikka Teams, Zoom ja Google Meet ovat aika saavutettavia, ne muuttuvat koko ajan. ”Ohjelmistot kehittyvät yhä helppokäyttöisemmiksi ja saavutettavammiksi, mutta monesti niissä on kuitenkin puutteita. Tapahtuman järjestäjän tarvitsee siis myös pysyä kärryillä niiden kehityksestä ja aina tarkistaa viimeisin tuotepäivitys”, sanoo Näkövammaisten liiton saavutettavuusasiantuntija Terhi Manninen.

2 Osallistujien saavutettavuustarpeet kannattaa selvittää etukäteen. Kaikki ruudunlukijan käyttäjätäkään eivät hallitse ohjelmaansa kattavasti, vaan voivat tarvita tukea mikrofoniin, videokuvan tai chatin käyttöön. Teamsin näppäinkomennot näihin löydät verkkosivuiltamme kohdasta Saavutettavat etä- ja hybriditapahtumat.

3 Zoom on järjestäjälle Teamsia monimutkaisempi, mutta sen videotallenteet ovat parempilaatuisia kuin Teamsillä.

4 Teamsissä voi nykyään merkitä kokoukselle useita ”yhteisjärjestäjiä”, joilla on käytännössä kaikki samat oikeudet kuin alkuperäisellä kokouksen tekijällä. Tästä kannattaa huolehtia esimerkiksi sairaustapausten varalta.

5 Teams-kokoukseen voi osallistua puhelinsoitollakin, jos kokouksen luojan Microsoft 365 -käyttäjätilille on ostettu Puhelinneuvottelu-lisäpalvelu.

6 Tiedota tapahtumastasi hyvissä ajoin. Kuulonäkövammaisten on jätettävä tulkkitilauksensa Kelalle viimeistään viikko etukäteen. Jos tilaisuudessa on tulkkia käyttäviä osallistujia, älä anna tilaisuuden venyä yliajalle, koska tulkkauksen päättyminen kuitenkin ennalta sovittuna hetkenä. Lisää etätapahtumien saavutettavuusohjeita englanniksi löydät osoitteesta www.w3.org/WAI/teach-advocate/accessible-presentations.

Etätapaamiset ja -kokoukset ovat tulleet jäädäkseen.

Osallistuja, huomioi nämä

1 Kiinnostavia ilmaisia webinaareja löydät esimerkiksi monien järjestöjen verkkosivuilta: Siviksellä (koulutukset), Kansalaisareenalla (tapahtumat), Sostelta (tapahtumakalenteri) ja Näkövammaisten liitolta (tapahtumakalenteri). Myös lukuisat muut järjestöt, virastot ja vaikkapa ohjelmistoyritykset pitävät webinaareja, joissa esittelevät ajankohtaisia aiheita tai kouluttavat ohjelmien käyttöön.

2 Etänä kotoa käsin osallistuessasi voit liikkua ja toimia paljon vapaammin kenenkään huomaamatta. Voit samalla keittää kahvia tai syödä sämpylää – eikä kukaan kuule, vaikka pieraisit välissä.

3 Monien järjestäjien saavutettavuusosaaminen on kehnoa. Kannattaa jo ilmoittautuessa kertoa omista saavutettavuustarpeista ja pyytää lukemaan diat ääneen tai lähettämään ne sinulle ennakoon.

4 Etätapahtumiin liitytään usein avoimella sähköpostin mukana tuleva linkki, joka ohjaa suoraan etäkokousohjelmaan kuten Teamsiin tai Zoomiin. Usein voit osallistua webinaariin myös nettiselaimella ilman tarvetta lisäohjelmien asentamiselle. Ensikertalaisen kannattaa silti avata liittymislinkki jo 30 minuuttia etuajassa – uusien ohjelmien asentaminen tai toisinaan vaadittu uuden käyttäjätilin luominen voivat viedä aikaa.

5 Varmista etukäteen, saatko myöhemmin tapahtumasta videotallenteen. Et välttämättä – syitä voi olla useita aina saavutettavuushaasteista yksityisyyden suojaan, vetäjän mieltymyksiin ja yksittäisen esiintyjän toiveisiin. 🗑️

Järjestötoimintaan keskittyvä sähköinen uutiskirje Periskooppi ilmestyy vuonna 2023 tilapäisesti Airuen sivuilla.

Terveyttä lähiluonnosta

Näkökyvyn puuttuminen ei estä saamasta luonnosta täysimittaisen tarjoamia monipuolisia terveysvaikutuksia. Luonnossa virkistyvät aistien lisäksi aivot.

TEKSTI **Taina Alastalo**

Helsingissä sijaitsevan Pornaistenniemen vehreällä luontopolulla minua on iloisena vastassa **Marko Leppänen**, luonnon terveysvaikutuksiin perehtynyt maantieteilijä. Hän on kirjoittanut yhdessä biologi **Adela Pajusen** kanssa kirjat Suomalainen metsäkylpy (2019) ja Terveysmetsä (2017), jotka löytyvät myös äänikirjapalveluista.

Pornaistenniemen luontopolku on esitely verkossa esteettömänä. Esittelyssä ei kuitenkaan kerrota, millä tavalla luontopolku on esteetön, mikä voi olla kynnyskysymys luontoon lähtemiselle.

Paralympiakomitean **Petri Rissanen** kertoo, että termiä on viime vuosina tarkennettu retkipaikkakuvauksissa asteittain. Rissanen työskentelee esteettömien luontohankkeiden parissa.

Miksi luontoon kannattaa mahdollisista alkuponnisteluista huolimatta lähteä?

– Yksi tärkeimmistä luonnon vaikutuksista on sen terveyttä suojaavat mikrobit, jotka ovat ihmiselle elintärkeitä, tietää Leppänen kertoo.

Ihminen kerää mikrobeja jo hengittämillä luonnon keskellä, mutta erityisesti olemalla fyysisesti kosketuksissa luonnon kanssa, mitä Leppänen kaikille lämpimästi suosittelee.

Luonnon vaikutukset ulottuvat vahvasti myös aivoihin.

– Eräissä tutkimuksissa jo tammen kuoren koskettaminen vähensi aktiivisuutta aivojen etuotsalohkossa, joka osallistuu älylliseen ponnisteluun ja päätöksentekoon. Lisäksi se lisäsi sydämen sykevää livaihtelua, mikä on puolestaan merkki kehon rentoutumisesta, Leppänen sanoo.

Luonnon äänien merkitystä tutkittaessa on edellä mainittujen lisäksi noussut esille stressin lieventyminen, ärsyyntymisen ja kivun väheneminen, mielialan parantuminen sekä kognitiivisen kyvykkyyden paraneminen. Esimerkiksi työmuisti vahvistuu.

– Yksinkertaisesti olemme mukavampia ihmisiä toinen toisillemme, mikä on kaikkien yhteinen etu, Leppänen toteaa.

Luonto itsessään harjoittaa lumoavalla ja elvyttävällä tavalla käytössä olevia aisteja. Leppänen suosittelee luonnossa liikkua pysähtymään eri aistien äärelle ja konkreettisesti tunnustelemaan, kuuntelemaan ja haistamaan sekä jopa maistamaan turvallisia luonnontuotteita.

– Fyysisesti luonnossa taitettu matka ei tunnu yhtä rasittavalta kuin rakennetussa ympäristössä. Lisäksi luonnossa liikku-

Luonnosta kannattaa nauttia kaikilla aisteilla.

minen harjoittaa kaupanpäällisiksi tasapainoa jo sillä, että alusta on muuta kuin asfalttia, Leppänen kertoo.

Uuteen paikkaan mentäessä näkevät silmäparit auttavat paikan tutuksi tekemisessä ja turvallisuuden varmistamisessa. Kysy siis tuttavaa mukaan.

– Samassa paikassa kannattaa käydä useamman kerran, jotta paikka alkaa tuntua tutulta ja turvalliselta. Näin luontokokemuksesta voi saada myös joka kerta enemmän irti, vinkkaa Leppänen.

Silmien suojaksi mukana kannattaa olla lierillinen hattu tai lasit, mikäli polulla on pään korkeudella roikkuvia oksia.

Tärkeää on myös tunnistaa oma liikkumistaso. Toiselle juurakkoinen ja kivikoinen maasto saattaa olla innostava tutkimusmatka, kun toiselle vuorostaan sopii paremmin mahdollisimman tasainen alusta. Turvallisin alusta liikkua on karkea, mutta tasaiseksi asettuva materiaali, kuten tasainen kivituhka tai puru. Sekä Leppänen että Rissanen kannustavat kysymään rohkeasti ympäristön rakenteista ja materiaaleista tuttavapiiriltä sekä oman

kaupungin ympäristöpalveluilta, jonne kannattaa antaa myös palautetta kehitysehdotuksista.

Tutkimukset tuovat esille erilaisia näkökulmia siitä, kuinka kauan luonnossa tulisi viipyä hyötyjen saavuttamiseksi. Kun yhdessä tutkimuksessa suositellaan luonnossa oleilua 2–5 tuntia viikoittain, toinen korostaa ajan sijasta luontoyhteyden itsensä merkitystä. Pääasia lienee kuitenkin, että astumme kohti meitä niin lähellä olevaa ja rikasta luontoa. 🌿

i FAKTA

Mistä saada tarkempaa tietoa luontokohteista

- www.luontoon.fi/esteeton
- www.retkipaikka.fi/esteeton-retkeily
- www.arcticlakeland.com/esteettomyys
- oman kaupungin sivut.

TEKSTI Arja Törnroos

Ikääntyneen kuuleminen on oikeanlaisen tuen tae

Valtaosa näkövammaisista, noin 45 000, on iäkkäitä. Iäkkäät näkövammaiset ovat oikeutettuja vammaispalveluihin, jotka mahdollistavat arjen sujumisen ja omannäköisen elämän.

Esteettömyys ja saavutettavuus ovat tärkeä osa etenkin ikääntyneen näkövammaisen arjen sujuvuutta. Esteetön ja saavutettava ympäristö mahdollistaa, ettei yhteiskunnan tarvitse tehdä erityisryhmille erityiskalliita erityisratkaisuja.

Oman kokemukseni mukaan iäkkäät näkövammaiset asiakkaani pitävät tärkeänä itsenäisyyttä ja sitä, että heillä säilyy itsemääräämisoikeus omaan elämäänsä. Tärkeitä elämänlaatua kohentavia tekijöitä on omaisilta saatu tuki juuri silloin, kun he sitä tarvitsevat. Ikääntyneen näkövammaisen henkilön elämänlaatua parantaa, että avunsaanti on riittävää ja oikea-aikaista. Riittävät ja omaan elämäntilanteeseen sopivat apuvälineet kompensoivat näkövamman aiheuttamaa haittaa. Ehkä tärkein asia on, että omainen malttaa kuunnella näkövammautunutta henkilöä ja hänen toiveitaan ja ajatuksiaan ensin ja vasta sitten toimii.

Ikääntyneen näkövammaisen kommunikointi ei aina ole yhtä sujuvaa kuin ennen näkövammautumista, jos hän ei erota puhujan ilmeitä tai näe, mitä ympärillä tapahtuu. Tämä voi huolestuttaa omaisia, vaikka kyseessä on vain näkövamman aiheuttama uusi tilanne. Näkövammaiskuntoutuksella pyritään parantamaan myös iäkkään näkövammaisen henkilön toimintakykyä ja tukemaan itsenäistä selviytymistä.

Ongelmat arjessa alkavat jo ennen kuin näkövammaisuuden kriteerit täyttyvät. Siksi näkökyvyn huonontumiseen on reagoitava sen vaatimalla vakavuudella alusta asti. 🌸

Arja Törnroos on yksi Näkövammaisten liiton Helsingin ja Uudenmaan alueen oikeuksienvälönnan asiantuntijoista.

”Ehkä tärkein asia on, että omainen malttaa kuunnella näkövammautunutta henkilöä ja hänen toiveitaan ja ajatuksiaan ensin ja vasta sitten toimii.”

OIKAISU

Opaskoirapäivän päivämäärä

Airut 2/23:n Kiikarissa-palsalla Opaskoira on mukana arjessa -jutussa oli väärä päivämäärä. Oikea päivä oli 26.4., ei 27.4. Pahoittelemme virhettä.

TAPAHTUMAT

Etuja festareille näkövammais- ja EU-vammaiskortilla

Porin Jazzeille ja Rauman Bluesiin etu näkövammaiskortilla ja EU-vammaiskortilla

Pori Jazz 7.-15.7.2023

Porissa ja Rauma Blues 11.-12.8.2023 Raumalla.

Näyttämällä valtakunnallista näkövammaiskorttia ja todistamalla henkilöllisyyden, pääsee näkövammaisen opas ilmaiseksi. Näkövammaisen haitta-aste on oltava vähintään 75 %.

Etu koskee Jazzeilla Kirjurinluodon konserttipuiston konsertteja.

MYYDÄÄN - OSTETAAN

Myydään Kapsys MiniVision2 -puhelin

Myydään puhuva puhelin MiniVision2, joka on kuin uusi. Ei ole ollut käytössä, vain kokeiltu. Hintapyyntö 185 euroa. Voin tarvittaessa lähettää puhelimen. Puh. 040 835 0762 / Marjatta.

Minun näköinen elämä -puhelinringit tuovat lievitystä yksinäisyyteen ja helpotusta silloin, kun mieli voi huonosti.

Ilmoittaudu mukaan soittamalla tai lähettämällä tekstiviesti numeroon 050 405 9057.

Leppoisaa ja aurinkoista kesää Airuen lukijoille! Syyskuussa tavataan!

Aineiston aikataulu

Airut 4/23 ilmestyy 1.9. Deadline: 9.8.

Ilmoituksen voi jättää verkkolomakkeella: airutlehti.fi/ilmoitukset tai s-postitse: airut@nkl.fi. Ilmoitukset julkaistaan kaikissa Airuen versioissa.

Toimituksella on oikeus muokata lehden aineistoja.

Lehdessä ei julkaisita voimakkaasti poliittisia tai uskonnollisia kirjoituksia.

Aviris keskittää palvelunsa etämyyntiin

Olethan jo vierailut verkkokaupassamme osoitteessa aviris.fi? Sieltä löydät jatkossakin tuotteemme varastosaldotietoineen.

Kivijalkamyymälä liriksen pääoven vieressä palvelee normaalisti juhannusviikolle (21.6.) asti, jonka jälkeen myymälä nykymuodossaan sulkee ovensa. Elokuun alusta alkaen keskitämme palvelumme verkkoon sekä puhelinpalveluun. Apuvälineisiin pääsee liriksessä tutustumaan jatkossa vain ajanvarauksella.

Poikkeukset kesän palveluajoissa: Puhelinpalvelu on suljettu 1.–31.7. Verkkokauppa on suljettu 8.–23.7.

 AVIRIS

Puhelinpalvelu: 09 3960 4700
sähköposti: info@aviris.fi

